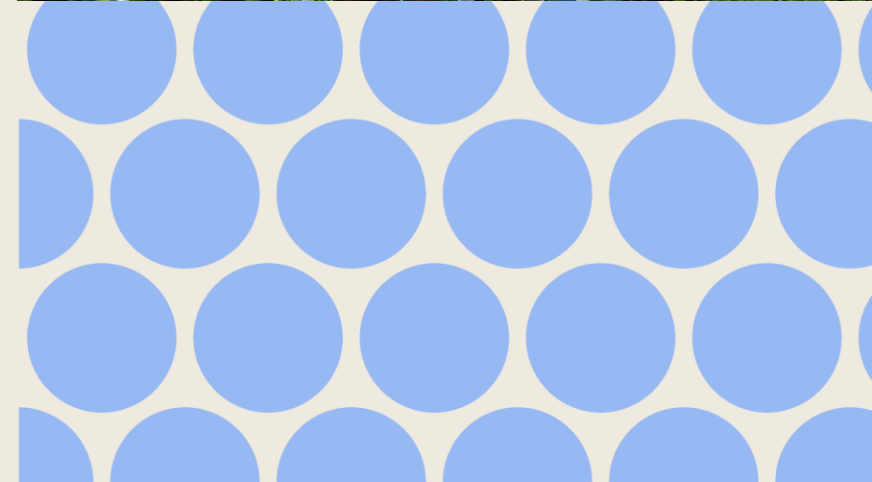
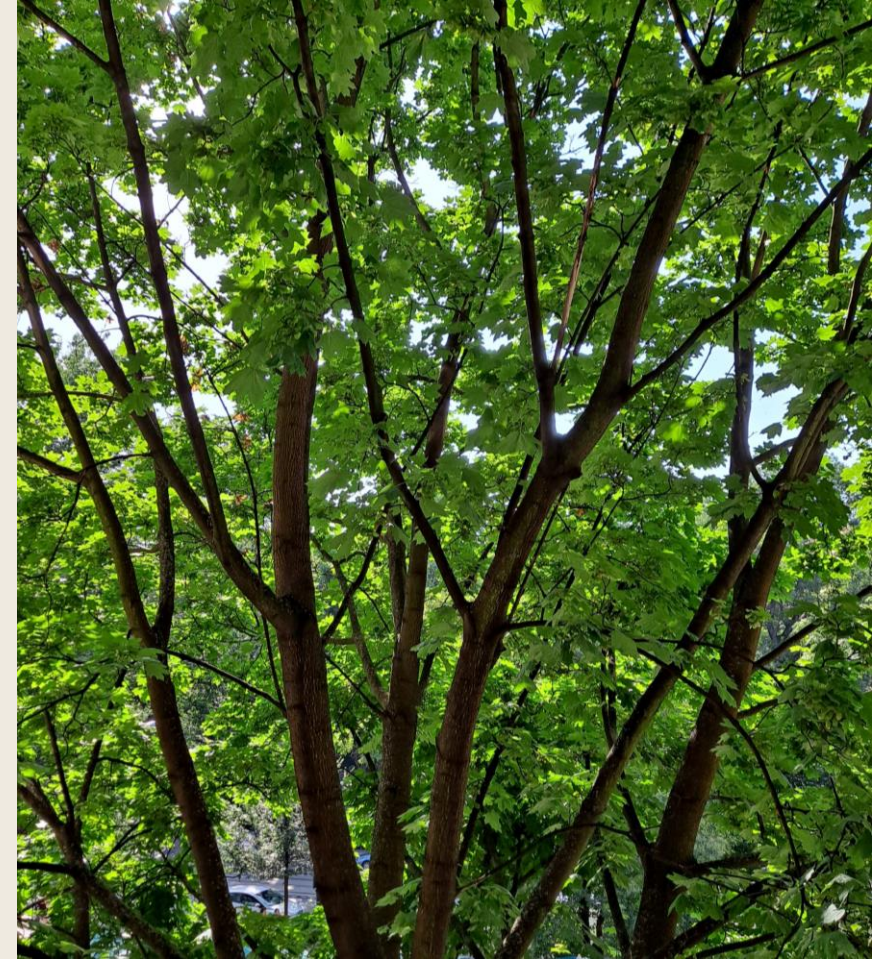

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Terveydensuojelulain- säädännön kokonaisuudistus

Vesa Pekkola ja Jarkko Rapala
Sosiaali- ja terveysministeriö
23.5.2025

Ohjelma

12.00

Tilaisuuden avaus ja hankkeen esittely,
neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola

12.15

Arviointimuistioluonnoksen pääkohtien esittely,
neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola ja
neuvotteleva virkamies Jarkko Rapala

13.45

Ennakkokysymykset ja keskustelu

14.30

Tilaisuus päättyy

Terveystensuojelulain kokonaisuuuistus

- Terveystensuojelulaki (763/1994) ja sen nojalla annetut asetukset uuuistetaan tällä hallituskaudella.
- Uuistuksen voimaantulon tavoitepäivämäärä on 1.1.2027.
- Lainvalmistelun tueksi laaditaan arviointimuistio lainsäädännön nykytilasta ja kehittämisehdotuksista.
- Tukena myös Terveystensuojelu nyt ja tulevaisuuuudessa -hanke
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-109-4>

Uudistus koskee näitä säädöksiä

Terveydensuojelulaki (763/1994)

Terveydensuojelulain nojalla annetut asetukset:

- Terveydensuojeluasetus (1280/1994)
- Asumisterveysasetus (545/2015)
- Talousvesiasetus (1352/2015)
- Pienten yksiköiden talousvesiasetus (401/2001)
- Riskienhallinta-asetus (7/2023)
- Asetus talousvesihygieenisestä osaamisesta (1351/2006)
- Asetus allasvesihygieenisestä osaamisesta (1350/2006)
- Laboratorioasetus (152/2015)
- Asetus yleisistä uimarannoista (177/2008)
- Asetus pienistä yleisistä uimarannoista (354/2008)
- Allasvesiasetus (315/2002)
- Epidemia-asetus (978/2022)

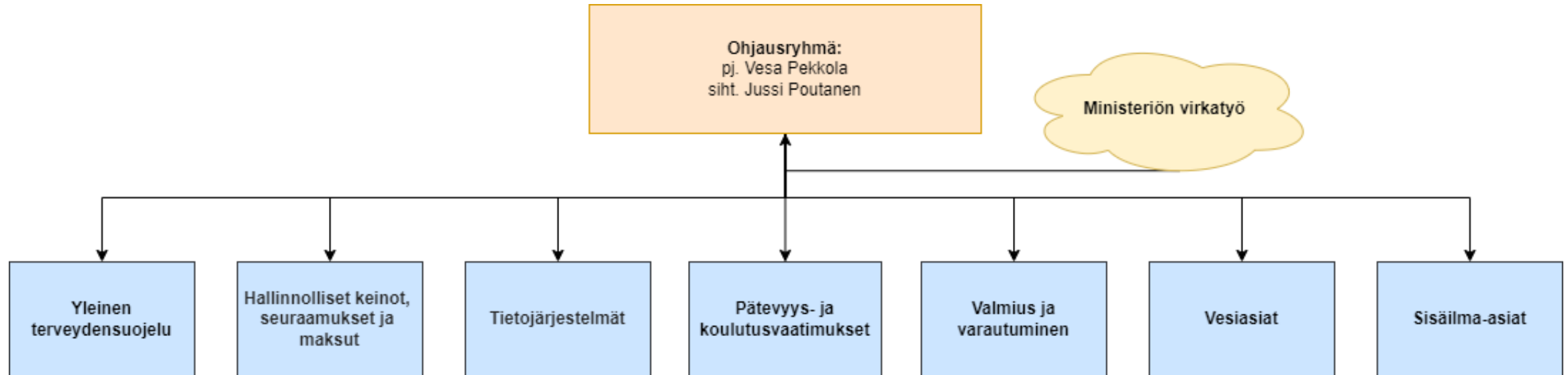

Tarve toteuttaa kokonaisuudistuksena

- Nykyinen terveydensuojelulaki (763/1994) on tullut alun perin voimaan 1. tammikuuta 1995.
- Laki on muuttunut vuosien saatossa tehtyjen kymmenien muutosten vuoksi sisällöltään hajanaiseksi, eikä siihen perustuva valvonta vastaa enää kaikilta osin nykyhetken tarpeita.
- Laki on tarve päivittää vastaamaan tämän päivän vaatimuksia siten, että lain säädökset ja niihin perustuva valvonta olisi nykypäivän tarpeisiin tarkoituksenmukaista ja vaikuttavaa.
- Terveydensuojelulain suhde muuhun lainsäädäntöön on paikoin epäselvää ja se vaikuttaa mm. valvontaan ja häiriötilanteiden hoitamiseen.

Terveystensuojelulain kokonaisuuuistus

Hankeikkuna: "Terveystensuojelulainsäädännön kokonaisuuuistus"

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM103:00/2023>

Arviointimuistio lausuntopalvelussa

- [Lausuntopalvelu.fi](https://lausuntopalvelu.fi)

”Arviointimuistio terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistusta varten”

- Lausuntoaika 9.5 – 9.6.2025

The screenshot shows the Lausuntopalvelu.fi website interface. At the top, there's a navigation bar with 'Etusivu', 'Lausuntopyynnöt', 'Luo uusi lausuntopyyntö', and 'Ohjeet'. The user 'Pekkola Vesa' is logged in, with a 'Kirjautu ulos' button. A language selector shows 'På svenska'. The main content area is titled 'Arviointimuistio terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistusta varten' with a response deadline of 9.6.2025. Below the title, the consultation number 'VN/33762/2023' is displayed. A section titled 'Lausuntopyynnön taustatiedot' contains details about the consultation, including the purpose (revision of the Act on Occupational Health and Safety), the background (initiated by the Ministry of Social Affairs and Health), and the objectives (clarify the law, strengthen the system, and improve the quality of the system). It also includes a list of links and attachments. At the bottom, there's a section for 'Aikataulu, vastausohjeet, valmistelijat' which states that the consultation ends on 9.6.2025 and provides instructions for submitting responses.

lausuntopalvelu.fi

Pekkola Vesa Kirjautu ulos

Etusivu Lausuntopyynnöt Luo uusi lausuntopyyntö Ohjeet

Arviointimuistio terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistusta varten

Vastausaika päättyy: 9.6.2025

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/33762/2023

Lausuntopyynnön taustatiedot

Lausuntopyynnön kieli: Suomi Muokkaa

Johdanto, tausta, tavoitteet

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriössä on käynnissä terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistus, jossa uudistetaan terveydensuojelulaki (763/1994) ja sen nojalla annetut asetukset. Uudistus toteutetaan tällä hallituskaudella.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää sidosryhmittä lausuntoja arviointimuistiosta. Lausuntopalautetta hyödynnetään hallituksen esityksen valmistelussa.

Tausta

Arviointimuistio on laadittu terveydensuojelulain (763/1994) ja sen nojalla annettujen asetusten uudistamista varten.

Tavoitteet

Terveydensuojelulainsäädännön uudistuksen tavoitteena on ajanmukaistaa sääntely vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä, parantaa lainsäädännön selkeyttä ja johdonmukaisuutta sekä vahvistaa terveydensuojelun vaikuttavuutta ja kriisinkestävyttä. Tässä arviointimuistiassa esitetään terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistuksen edellyttämät keskeiset kehittämistarpeet ja muutosehdotukset.

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM103:00/2023> - Hankeikkuna: Terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistus, Hankenumero / Totalreform av hälsoskyddslagstiftningen, Projektnummer STM103:00/2023

Liitteet:

[Terveydensuojelulainsäädännön arviointimuistio - LUONNOS 9.5.2025](#) På grund av beredningsskedet och tidtabellen har bedömningspromemorian inte översatts till svenska. Promemorian innehåller en sammanfattning på svenska.

Aikataulu, vastausohjeet, valmistelijat

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään maanantaina 9.6.2025.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Terveydensuojelulainsäädännön arviointimuistio - esittely

Sisältö

1	Taustaa kokonaisuudistuksesta	8
1.1	Terveysturvallisuutta koskevan oikeudellisen sääntelyn kehitys	9
1.2	Tarpeet kokonaisuudistukselle	11
1.3	Uudistuksen suhde EU-lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimuksiin	12
1.3.1	EU-lainsäädäntö	12
1.3.2	Kansainväliset sopimukset	13
1.4	Uudistuksen suhde hallitusohjelman tavoitteisiin	14
2	Nykytilan kuvaus	16
2.1	Terveysturvallisuuden järjestäminen Suomessa	16
2.2	Kansainvälinen vertailu	17
2.3	Toimintaympäristön muutokset	20
3	Arvio lainsäädännön toimivuudesta ja ehdotukset lainsäädännön kehittämiseksi	22
3.1	Yleistä	22
3.1.1	Lain nimike	22
3.1.2	Lain rakenne suhteessa nykyiseen lainlaatumistapaan	23
3.1.3	Lain suhde perustuslakiin	24
3.2	Luku 1 - Yleiset säännökset	28
3.3	Luku 2 - Viranomaiset ja niiden tehtävät	53
3.4	Luku 4 - Ilmoituksenvarainen toiminta	73
3.5	Luku 5 - Talousvesi ja lämmin käyttövesi	89
3.6	Luku 6 - Jätteet ja jätevedet	93
3.7	Luku 7 - Asunnon ja muun oleskelutilan sekä yleisten alueiden terveydelliset vaatimukset	102
3.8	Luku 9 - Hautausmaat ja hautaaminen	122
3.9	Luku 10 - Tiedonhankinta, tarkastus ja valvonta	131
3.10	Luku 11 - Tutkimuslaboratoriot ja maksut	139
3.11	Luku 12 - Kiellot ja määräykset	156
3.12	Luku 13 - Pakkokeinot ja seuraamukset	160
3.13	Luku 14 - Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano	164
3.14	Luku 15 - Erinäisiä säännöksiä	166

3.15	Tietojärjestelmät	171
3.16	Terveysturvallisuuslain hallintomenettelyjen arviointi ja kehittämistarpeet	175

4 Vaikutusten arviointi 178

4.1	Taloudelliset vaikutukset	178
4.1.1	Kotitalouksien asema	178
4.1.2	Yritykset	178
4.1.2.1	Ilmoitusvelvollisuuden keventäminen	178
4.1.2.2	Valvonnan perusmaksu	179
4.1.2.3	Ihoa rikkovat toiminnot	179
4.1.2.4	Ulkopuoliset asiantuntijat	179
4.1.3	Julkinen talous	180
4.1.3.1	Valtion hallinto	180
4.1.3.2	Kunnat	180
4.2	Ympäristövaikutukset	182
4.2.1	Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys	182
4.3	Muut ihmisiin kohdistuvat yhteiskunnalliset vaikutukset	183
4.3.1	Yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo	183
4.3.1.1	Lapset, nuoret, ikääntyneet ja heikkokuntoiset	183
4.3.2	Viranomaiset	183
4.3.2.1	Toiminta ja palveluiden tuottaminen	183
4.3.3	Kansallinen turvallisuus	184
4.3.4	Tietoyhteiskunta ja tietosuojat	185
4.3.5	Rajat ylittävät vaikutukset	186

5 Lähteet 187

Liite 1. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015)	189
---	------------

Lain rakenne nykyaikaiseksi

- Lain rakenne muutetaan nykyaikaiseksi ja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi
- Lisätään mm. soveltamisala, sen rajaukset ja määritelmät
- Määräyksiin selkeä rakenne
- Asetuksenantovaltuudet ko. substanssia koskevaan pykälään
- Arvioidaan myös nykyisten säännösten säädöstasoja
- Suhde muuhun lainsäädäntöön tärkeä

Lain tarkoitus

Lain tarkoituksena on edistää ihmisten terveyttä poistamalla elinympäristön vaaratekijöitä ja hallitsemalla riskejä, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti ihmisten terveyteen. Lisäksi lain tarkoituksena tulisi olla ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvien haittojen ehkäiseminen ja vähentäminen.

Termistö kuvaamaan paremmin sitä, mistä kyse

”Terveysvaara” tarkoittaa biologisia, kemiallisia ja fysikaalisia tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa haittaa terveydelle, jos niille altistutaan riittävässä määrin. Vaara itsessään ei tarkoita, että haitta toteutuu, vaan se kuvaa mahdollisuuden olemassaoloa.

”Terveyshaitta” on seuraus toteutuneesta terveysriskistä eli konkreettinen, havaittu ja todettu haitallinen vaikutus ihmisen terveyteen.

”Terveysriski” viittaa arvioituun todennäköisyyteen ja vakavuuteen, jolla terveysvaara voi toteutua ja aiheuttaa vahinkoa. Riski muodostuu siis vaaran luonteesta, altistumisen määrästä ja vaikutuksen vakavuudesta. Terveysriskin arviointi on keskeinen osa ennaltaehkäisevää terveydensuojelua.

”Tässä laissa tarkoitetaan terveyshaitalla ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä.” TsL 1.2§

Selvilläolo- ja huolehtimisvelvollisuus sekä valvonnan riskiperusteisuus

- Toiminnanharjoittajaa koskeva omavalvonta muutetaan yleiseksi selvilläolovelvollisuudeksi ja velvollisuudeksi ehkäistä terveyshaitat oma-aloitteisesti (huolehtimisvelvollisuus).
- Toimijoiden omavalvontavelvollisuudesta voidaan säätää tarvittaessa erikseen.
- Valvonnan riskiperusteisuus
 - 1) toiminnan luonteen ja laajuuden;
 - 2) toimintaan liittyvät terveydelliset riskit altistuvien väestöryhmien erityistarpeet ja haavoittuvuudet huomioiden;
 - 3) sen vaikutuksen, joka valvonnalla voi olla riskien ja niistä aiheutuvien haittojen vähimmäistämässä.

Viranomaisten tehtävät

- **Ministeriön tehtäviin ei merkittäviä muutoksia**
- **LVV:n tehtävissä yhdistyvät Valviran ja AVI:n tehtävät**
 - Nykyistä enemmän kuntia tukeva rooli
 - Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukainen määräystenantovaltuus rajatuissa asioissa.
 - Jatkossakin määräystenanto-oikeus tilanteissa, joissa terveyshaitta tai sen riski on erityisen merkittävä tai se voi ulottua usean ympäristöterveydenhuollon valvontayksikön alueelle, eivätkä yksikön valvontatoimet ole riittäviä riskin hallitsemiseksi.
 - Voisi olla suora valvonta- tai koordinointirooli tilanteissa, joissa valvontatarve kohdistuu valtakunnallisiin tai usean valvontayksikön alueella toimiviin toimijoihin ja haitan poistaminen vaatii koordinaatiota.

Viranomaisten tehtävät

- **Kuntien terveydensuojeluviranomaisten tehtävät pysyisivät pääasiassa nykyisen kaltaisina.**
- **Puolustusvoimien terveydensuojelutehtävät pääasiassa nykyisinä, mutta tarkennuksia rajapintoihin**
- **THL:n nykyinen rooli terveydensuojelussa myös lakiin:**
 - Terveydensuojeluun liittyvä asiantuntijalaitos normaalitilanteissa ja häiriötilanteissa
 - Väestön elinympäristöstä johtuvan altistumisen seuranta terveysriskien arviointia varten
 - Talous- ja uimaveden valvontatutkimustulosten kansalliset yhteenvedot ja EU-raportointi.

Hallinnolliset menettelyt

- Lakiin ehdotetaan säädettäväksi myös valvonnan hallinnollisista menettelyistä:
 - Ohjauksella ja neuvonnalla suuri rooli terveydensuojeluvalvonnassa
 - Lisätään mahdollisuus antaa kehoitus lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi
 - Nykyistä suoraviivaisempi polku valituskelpoisten päätösten antamiseen
 - Suunnitelmallisen valvonnan ja reaktiivisen valvonnan eron tunnistaminen sääntelyssä

Häiriötilanteet

- Lain toimittava myös poikkeusolojen tarpeisiin.
- Kuntien terveydensuojeluviranomaisille varallaolovelvoite häiriötilanteita varten. Varallaolon järjestäminen kuntien päätännässä.
- Toive, että LVV:lläkin olisi päivystystä, jota voitaisiin hyödyntää myös terveydensuojeluun liittyvissä häiriötilanteissa, mutta terveydensuojelulaissa ei säädettäisi tästä
- Terveydensuojeluviranomaisen rooli ja johtovastuu nykyistä selvemmäksi
- Kuntien terveydensuojeluviranomaisille velvoite huolehtia myös siitä, että niillä on myös häiriötilanteissa käytettävissä laboratoriopalveluja

Ilmoitusvelvollinen toiminta

Suuren riskin kohteet:

- Nämä kohteet olisivat ilmoitusvelvollisia ja säännöllisen valvonnan piirissä.

Kohtalaisen riskin kohteet:

- Kohtalaisen riskin kohteet olisivat ilmoitusvelvollisia, mutta niiden säännöllisen valvonnan tarpeen arvioisi paikallinen valvontaviranomainen tapauskohtaisesti. Nämä kohteet voitaisiin saattaa säännöllisen valvonnan piiriin paikallisen valvontaviranomaisen harkinnan mukaan. Muutoin kohteita valvottaisiin pelkästään terveyshaittaepäilyjen perusteella.

Vähäisen riskin kohteet

- Kaikki vähäriskiset kohteet jäisivät ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle. Näitä kohteita valvottaisiin ainoastaan terveyshaittaepäilyjen perusteella.

Sisäilma-asiat

- Perussäännöksiin ei merkittäviä muutoksia
- Paljon eri altisteisiin liittyvien säännösten päivityksiä ja teknisiä tarkennuksia:
 - Lämpötiloissa hellejaksoihin liittyvät tarkennukset
 - Ilmanvaihtoon myös muita kriteereitä kuin vain ilmamäärä. Ilmamäärissä 6 l/s/hlö → vain 4 l/s/hlö
 - Kemiallisille yhdisteillä terveysperusteiset toimenpiderajat + lattiamaton vauriossa huomio lattiaan, ei ilmaan + kohtuuton hajuhaitta + PAH-yhdisteille oma pykälä
 - Melussa selvennyksiä säännöksiin + pitkällä ajalla vaihtelevan melun huomioiminen + äänieristys + tärinä
 - Hiukkasissa WHO:n suositukset, kuitunäytteissä myös aistinvaraiset kuitulähteet, asbestissa samat periaatteet työsuojelulainsäädännön kanssa.
 - Mikrobeissa analyyseissa huomio mikrobien kokonaismäärään ja materiaalinäytteisiin.

Jätteet

- Jätteitä koskevat säännökset tarpeellisia terveydensuojelulaissa myös jatkossa. Terveydensuojeluviranomaisella tulee olla mahdollisuus puuttua jätteistä syntyviin haittoihin.
- Kuvattava selkeästi suhde muuhun lainsäädäntöön kuten ympäristönsuojelu-, jäte- ja sivutuotelainsäädännön rajapinnat, jotta toimivaltakysymykset ovat käytännössä yksiselitteisiä.
- Terveydensuojelulain rooli erityisjätteiden (säteilevä, vaarallinen jäte) aiheuttamissa haitoissa tulee määritellä selkeästi. Terveydensuojelulakia voidaan soveltaa jätteistä aiheutuviin terveysriskeihin silloin, kun tilanteessa ei ole sovellettavissa muuta lainsäädäntöä.

Hautausmaat ja hautaaminen

- Terveysturvajärjestelmän haustaamista koskevat tehtävät tulisi rajata koskemaan nimenomaisesti terveysturvajärjestelmään liittyviä asioita.
- Haustaamiseen ja ruumiin käsittelyyn liittyvät säännökset tulee valmistella terveysturvajärjestelmälain, haustaustoimilain ja kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain keskinäisiä suhteita arvioimalla, jotta lainsäädännöt muodostavat keskenään toimivan kokonaisuuden.
- Ruumiin viivytyksettömyyden haustaamiseen tai tuhkaamiseen ehdotetaan säädettäväksi määräaika.
- Arkkuhaustasijan uudelleenkäytöstä tulisi pidentää 15 vuodesta 20 vuoteen.

Maksullisuus

- Maksullisuuden periaatteet säilyisivät samana.
- Ilmoitusvelvolliset kohteet olisivat valvonnan perusmaksuvelvollisia.
- Valvonnan perusmaksuun inflaatio ja elinkustannusindeksi -korostus 150 € → 180 €.
- Eri tyyppisistä suoritteista kunnan taksan mukaiset maksut siten kuin nykyisinkin.

Pätevyys- ja koulutusvaatimukset

- Terveysturvajärjestelyssä tarvitaan monipuolista asiantuntemusta – nykyisiä viranomaisien pätevyysvaatimuksia ei tarvitse tarkentaa.
- Valvontayksiköillä tulee olla riittävästi osaavaa henkilöstöä – osaamista voidaan varmistaa yhteistyöllä.
- Ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttöä koskevat säännökset tulee laatia kattamaan koko lain soveltaminen.
- Asumisterveyteen lisättäisiin pätevyysvaatimuksia, mm. asbesti- ja haitta-aineasiantuntijoille ja mahdollisesti myös meluasiantuntijoille
- Kunta voi tapauskohtaisesti arvioida asiantuntijan soveltuvuuden.
- Pohdittavaksi ulkopuolisille asiantuntijoille osaamistesti esim. 5 vuoden välein.
- Vesinäytteenoton pätevyys osoitettaisiin akkreditoinnilla, sertifiointilla tai arvioinnilla; valvontayksikkö vastuussa myös viranhaltijoiden osalta.

Tutkimuslaboratoriot

- Laboratorioiden hyväksymismenettely on jatkossakin tarpeellinen, jotta analyysit eivät ole vain luotettavia ja toistettavia, vaan myös tarkoituksenmukaisia terveydensuojeluvalvontaan.
- Terveydensuojeluun liittyvässä laboratorioiden hyväksymismenettelyssä luovutaan arvioinnista, ja jatkossa laboratorioilta edellytetään aina akkreditointia hyväksymismenettelyn yhteydessä.
- Laboratorioiden häiriötilanteisiin varautumista on edistettävä.
- Terveydensuojeluviranomaisen tulee varmistaa laboratorioiden kanssa tehtävissä sopimuksissa, että analytiikkaa on tarjolla myös häiriötilanteissa.
- Terveydensuojelulain valvonnan kannalta kriittinen analytiikka tulisi määritellä, ja julkisten laboratorioiden kanssa on varmistettava, että myös harvinaisempaa kriittistä analytiikkaa on saatavilla. Tämä on tärkeää erityisesti silloin, kun kyseinen analytiikka ei ole liiketaloudellisesti kannattavaa eikä sitä ole saatavilla yksityisistä laboratorioista.

Kiellot ja määräykset

- Määräystenantovaltuuksista poistettava tarpeettomat päällekkäisyydet. Jatkossa määräyksenantovaltuudesta tulisi säätää vain yhdessä pykälässä.
- Määräystenantovaltuudessa tulisi mahdollistaa määräyksen antaminen välttämättömän terveyshaitan ehkäisemisen ja poistamisen lisäksi tilanteissa, joissa toiminnanharjoittaja tai muu toimija on rikkonut laissa säädettyjä velvoitteitaan.
- Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jossa säädetään määräysten antamisesta tilanteessa, jossa haitan ensisijaista aiheuttajaa ei saada selville, ja terveysriskin poistaminen on välttämätöntä. Tällöin vastuu haitan poistamisesta osoitetaan toissijaiselle vastuussa olevalle, ellei muualla toisin säädetä.
- Alueelliset ja valtakunnalliset määräykset LVV:lle.
- Tulisi mahdollistaa myös välittömät määräykset, jos tilanne niin vaatii.

Pakkokeinot, seuraamukset ja rangaistussäännökset

- Yksityiskohtaisempia menettelysäännöksiä uhkasakon ja muiden pakkokeinojen käytöstä, jotta ne voidaan ottaa käyttöön nopeammin ja joustavammin.
- Lain uudistuksen yhteydessä tulisi mahdollistaa pakkokeinojen delegoiminen viranhaltijalle, mikäli se katsotaan valvonnan sujuvoittamisen kannalta valvontaviranomaisessa tarkoituksenmukaiseksi.
- Seuraamusmaksu vastaavasti kuin elintarvikelaissa
- Suhde rikoslakiin tarkistetaan, kun säännökset tarkentuvat

Talousvesi

- Juomavesidirektiivi antaa vain vähän joustoa
- Lainsäädännön uudistuksesta vain vähän aikaa: käytännön soveltamisesta ja kehittämistarpeista vähän kokemusta
- Lainsäädäntö monimutkainen ja kokonaisuus vaativa hallittava
 - Ohjeistuksesta selkeä kokonaispaketti valvonnan ja valvontakohteiden käytännön näkökulmasta
- Pienten laitosten hallinnollisen taakan keventäminen
- Asetus 401/2000 vanhentunut ja kaipaa päivittämistä
- Laitos ja vedenjakelualue sekä TsL mukainen häiriötilannesuunnitelma ja VHL mukainen varautumissuunnitelma menevät yhä vielä usein sekaisin

Talousvesi (2)

- Ison ja pienen asetuksen soveltamisala osittain epäselviä
- Valvonnan alueellisten erojen vähentäminen
 - Erot tulevat esiin etenkin laitoksilla, jotka toimivat kahden eri valvontaviranomaisen alueella
 - Tulkinnan vapaus vs. paikallisten olojen huomioon ottaminen
- Valvonnan tulisi keskittyä riskialtteimpiin kohteisiin
 - Ristiriita pienten laitosten velvoitteiden keventämiseen, koska pienimmät ovat riskialtteimpia
- ELYjen ja terveydensuojelun yhteistyö valvonnassa ja vastuut
 - Tehtävät ja vastuut kirjattava selkeämmin: mm. riskienhallintasuunnitelmaan osallistuminen, omavalvonnan valvonta
 - Valvonta näyttäytyy vesilaitoksille sekavalta: yhteistarkastukset?
 - Terveydensuojeluviranomaisen tarve perehtyä pohjavesiasioihin ja vedenmuodostumisalueeseen

Talousvesi (3)

- Kimppakaivot & kimppajohdot
 - Mitä näistä pitäisi säätää?
- Elintarvikehuoneistot sekä julkinen ja kaupallinen toiminta
 - Kumman asetuksen nojalla, päätösmenettely raskas, kuka tarkastaa et-huoneistot?
- Muuta huomioon otettavaa
 - Satamat
 - Vesipostit
 - Rakennusten vesilaitteistot

Allasvesi

- Perussäännökset puuttuvat laista
- Allasvesiasetus tulisi uudistaa ja soveltamisalaa tarkentaa
 - Kylpylät, uimahallit, virkistytymis- ja kuntoutusaltaat, hotellien altaat
 - Kylpytynnyreille, poreammeille ja kelluntatankeille yms. selkeät ohjeet
- Käyttötarkkailun, siivoussuunnitelman, muun omavalvonnan, viranomaisvalvonnan ja häiriötilannesuunnitelman tulisi muodostaa selkeä ja yhtenäinen kokonaisuus.

Allasvesi (2)

- Allas- ja märkätilojen hygienia
 - Puhtaanapitohenkilöstön osaamistestauksen kehittäminen
 - Pintapuhtausnäytteille toimenpiderajat
 - Myös ilmanvaihto otettava huomioon
- Näytteenottotiheyden harventaminen etenkin suurten kävijämäärien laitoksille
- Näytteenottajan pätevyysvaatimukset koskemaan myös viranomaisia
 - Myös pintapuhtausnäytteiden ottajille pätevyysvaatimukset
- Terveysturvallisuusviranomaisen rinnakkaisnäytteenottovaatimuksen poistaminen
- Toiminnanharjoittajan vuosiraportin poistaminen
- Muuttujien raja-arvojen tarkistukset
- Omavalvonnan kehittäminen
 - Viranomaisvalvonnan keskittyminen pistokokeisiin ja valvontahankkeisiin?
- Selkeämpää ohjeistusta häiriötilanteisiin

Uimavesi

- Perussäännökset puuttuvat laista
- Uusi uimavesidirektiiviehdotus 2025
 - Mitä kannattaa nyt muuttaa?
- Uimaveden laadun heikkenemisen syyn selvittämisen vastuunjako
 - Valuma-alueelta tuleva kuormitus: toteutuuko ”pilaaja maksaa” –periaate?
- Pieniä uimarantoja koskevat säännökset ylimitoitettuja
 - Näytteenotto ja valvonta riskiperusteisesti – vai tarvitaanko ollenkaan?
- Uimarantatarkastuksista luopuminen riskinarvioinnin perusteella?
 - Tarkastukset painottuneet perinteisesti kuluttajaturvallisuusvalvontaan

Uimavesi (2)

- Uimakauden alkamis- ja päättymisajankohta eivät vastaa todellista uimarantojen käyttöä
 - Kunta- tai rantakohtainen määrittely?
- Talviuintipaikoille vähimmäissäännökset ja riskiperusteinen valvonta
- Toiminnanharjoittajan vastuuta tulisi lisätä
 - Ruotsin ja Tanskan malli: toiminnanharjoittaja vastaa näytteiden otosta ja analysoinnista
 - Omavalvontavelvoitteita – viranomaisvalvonta voisi painottua omavalvonnan valvontaan
- Uimavesiprofiileja tulisi hyödyntää paremmin ja niiden tunnettuutta pitäisi lisätä
 - Riskiperusteista valvontaa uimavesiprofiiliin nojaten ei hyödynnetä riittävästi
 - Kaikkia terveydelle haitallisia muuttujia (järvisyhyhy tai Vibrio) ei oteta riittävästi huomioon.
- Terveyshaittoja ennaltaehkäiseviä säännöksiä: suihku, käsienpesumahdollisuus, WC-hygienia, vaipanvaihtopaikat

Jätevesi

- Jätevesiä koskeva säännös on tarpeellinen terveydensuojelulaissa: terveyshaitan arvioinnin tulee perustua terveydensuojeluviranomaisen näkemykseen
- Ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen vastuunjaosta ja yhteistyöstä tulisi säätää tarkemmin.
 - Miten toimitaan, jos jätevesihuoltolaitos toimii ympäristölupansa mukaisesti, mutta aiheuttaa terveyshaittaa?
 - Mitä voisi säätää omavalvonnasta?
 - Ympäristöluvassa ei ole tarkkailuvelvoitteita terveydensuojelun kannalta merkittävistä muuttujista

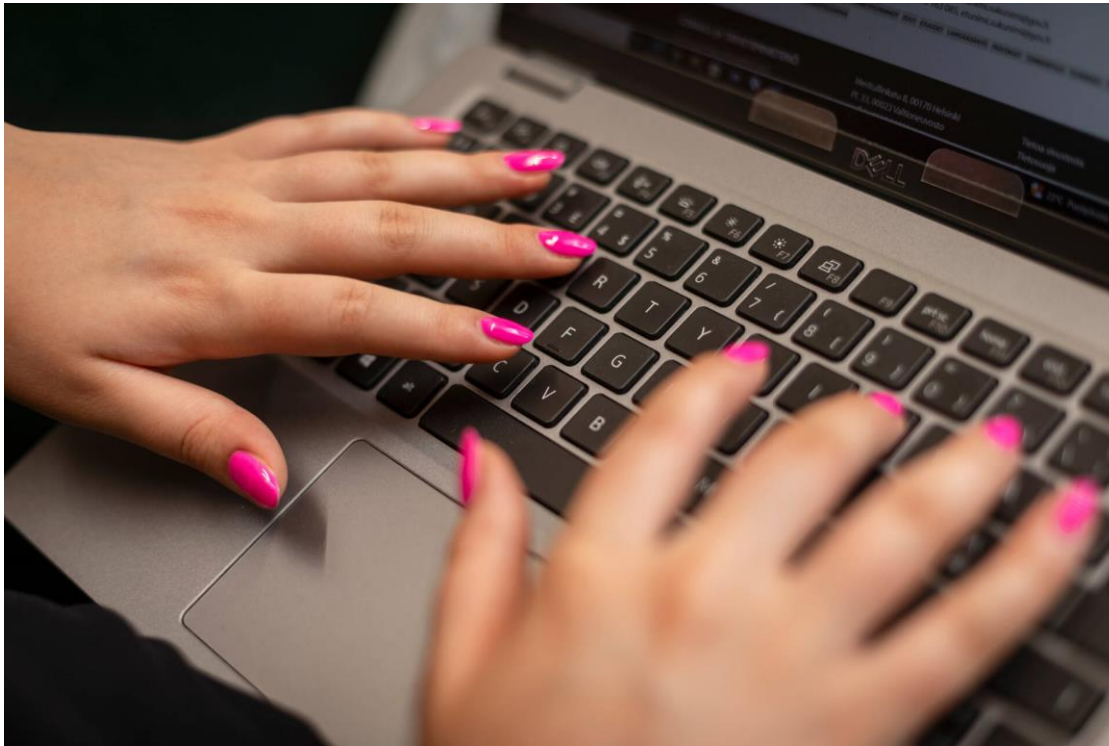

Jätevesi (2)

- Häiriötilanteet
 - Vesihuoltolain ja terveydensuojelulain häiriötilannesuunnittelua koskevaa sääntelyä tulisi yhtenäistää myös jätevesihuoltolaitosten osalta
 - Häiriötilanteet tulisi saada tiedoksi terveydensuojeluviranomaiselle viipymättä
 - Miten toteutuu ”pilaaja maksaa” -periaate?
- Kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät ja lausunnot vapautuksista liittymisestä jätevesiviemäriin

Tietojärjestelmät

- Vatista säädettävä lailla: edellytetään käytettäväksi, mutta tällä hetkellä ei ole säännöksiä
 - Koostuu useista rekistereistä ja tietovarannoista, jotka kattavat terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkavalvonnan
- Yhteisrekisterinpitäjiä Ruokavirasto, LVV ja kunnat
- **Vatista myös arkistointijärjestelmä?**
 - Vatissa laadittuja asiakirjoja ei tarvitsisi viedä kuntien arkistointijärjestelmiin
 - Tietovarantojen eheyden parantaminen
 - Tietopyyntöihin vastaamisen helpottuminen